F 2739 / 13786

საქართველოს პარლამენტის ეროვნული ბიბლიოთეკა

Тбилисский Филиал Библиотека ИМЭЛ при ЦК ВКП(б)

პირველი წელიწადი.

რედაქცია: თბილისი, გრიბოედოვის ქუჩა, სახლი № 5.

1906 წ.

ახალი დროება

ყოველ-დღიური გაზეთი

გაზეთი ღირს:

წლიურად	5 მ. —
6 თვით	3 მ. —
თვიურად	— 50 კ.
განცხადება პირველ გვერდზედ სტრ.	10 კ.
მეოთხე გვერდ.	5 კ.

ცალკე № ღირს 2 კ.

№ 1

ცალკე № ღირს 2 კ.

თბილისი, ოთხშაბათი 1 (14) მარტი 1906 წ.

№ 1

ახალი დროება

ყოველ-დღიური საპოლიტიკო და სალიტერატურო გაზეთი,

წლიურად 5 მან., 6 თვით 3 მან., თვიურად 50 კაპ. ცალკე № 2 კაპ.

გაზეთის დაკვეთა შეიძლება:

თბილისში: რედაქციის კონტორაში, გრიბოედოვის ქუჩა, სახლი № 5.
ქუთაისში; „კოლხიდა“-ს ამხანაგობაში.
ბათუმში: „გეორგია“-ს ამხანაგობაში.
ბაქოში: ბ-ნ პლატონ ლ. გელოვანთან, ნიკოლაევსკის ქუჩა, № 39.

რედაქციის კონტორა ღია არის 9—2 საათამდე.

თბილისი, 1 მარტს.

ვაუწყებთ მკითხველებს, რამდენადაც ეს შესაძლებელია ეხლანდელ განსაკუთრებულ პირობებში, ჩვენს სოციალურ - პოლიტიკურ მრწამსს, ...სარებას.

ამ საერთო მოძრაობისა და მღელვარების დროს საზოგადო აზრიც ძალიან აირ-დაირია. საქმე არ ეთანხმება შეხედულობას, აზრს, და ეს გარემოება ძლიერ ხელს უცარავს მოღვაწეს.

გაზეთის მოვალეობაა, კრიტიკის ქარ-ცეცხლში გაატაროს აწ არსებული სოციალ-პოლიტიკური მიმდინარეობანი. რასაკვირველია, ჩვენ მართლ-მორწმუნე კათოლიკენი არა ვართ და ვერც ვიტყვით, რომ უთუოდ ჩვენი აზრი გაიმარჯვებს. გვრწამს მხოლოდ, რომ კრიტიკა არის ერთად-ერთი საშუალება ჭეშმარიტების გასამარჯვებლად. ამას-კი გულახდილად აღვიარებთ: არა გვრწამს რაიმე მოძღვრების ბრმა თაყვანება, დოგმა, და არც მიგვაჩნია არავინ შეუცდომელად, ვითარცა რომის პაპი.

ჩვენი რწმენის ქვა-კუთხედი არის თავისუფლება:

გვრწამს თავისუფლება ეროვნული, თუმცა ამგვარი რწმენა ბევრ „მართლ-მორწმუნეს“, მონობის უღელ ქვეშ აზრდილს, გაუკვირდება. აბა რა არის აქ საკვირველი! ეს რწმენა ისეთივე ბუნებრივი, ნორმალი მოვლენაა, როგორც, მაგალითად რწმენა, რომ ადამიანის ფიზიოლოგიური მოთხოვნილებაა სმა-ჭამა, მოძრაობა, ...ლი და სხ. მე ქართველი ვარ. მაშ მსურს აღვიზარდო ჩემს ენაზე, ვილაპარაკო ჩემს ენაზე, შევადგინო ...თველებთან კავშირი საერთო ...ვნულ საქმისთვის, ვიზრუნო ჩემი ერის განვითარებისათვის, და ...ხელი შევუწყო კაცობრიობის ...თო წინსვლას. სამწუხაროდ, ეს ...ბრივი მიდრეკილება ადამიანისა ...ში საცინად ასაგდებია. სიტყვა „...ციონალისტი“ საგინებელად შექნა. ნუ თუ ცალმხრივი არ არის ამგვარი შეხედულობა?! ნუ თუ ერთგვარად უნდა დავაფასოთ „კატკოვი“ და „მაძინი“, „ტრეპოვი“ და „გარიბალდი!“ ნუ თუ, ვინც ეროვნულ ინტერესებს ემსახურება, ყველა გასაკიცხია, ყველა ჩამორჩენილია, რეტროგრადია? არა და ათასჯერ არა.

ჩვენ უნდა გავჰკიცხოთ ის ნაციონალისტი, რომელსაც სურს თავისი ერი სხვა ერებზე გაბატონოს, ე. ი. ნაციონალისტი მონათ-მფლობელი. ამგვარი იყო კატკოვი, ამგვარები არიან გრინგმუტი, მეშჩერსკი, სუვორინი და სხ. და სხ. ესენი ჰქადაგებენ სუსტი ერების ჩაგვრას. აი ამათ უნდა ვუწოდოთ შოვინისტები.

ჩვენ თაყვანსა ვსცემთ მაძინს, პარნელს და სხვებს, რომელნიც იბრძოდენ ეროვნულ თავისუფლების მოსაპოვებლად, ქსარჩლებოდენ დაჩაგრულ ერებს...

მჩაგვრელსა და ჩაგრულ ერთა შორის როცა ჩამოვარდნილია ეროვნული ბრძოლა, ყოველი კეთილშობილი კაცი ჩაგრულისაკენ უნდა იყოს, მართალია, ამ შემთხვევაში იგი იქმნება „ნაციონალისტი“, მაგრამ ამ კეთილ-შობილ ნაციონალიზმს საერთო არა აქვს-რა ხსენებულ შოვინისტურ ნაციონალიზმთან. საზოგადოდ, ეროვნული ზნეობა ამ სიტყვებით შეგვიძლია გამოვხატოთ: „ნუ უსურვებ სხვა ერს ნურაფერს, რაც შენი ერისათვის არა გსურს“ და ვინც ამისთვის „შოვინისტს“ დაგვიძახებს, ნება გვაქვს, კიდევ უარესი სახელით მოვნათლოთ, ე. ი. ვუწოდოთ მას მონობისა და გადაგვარების მოტრფიალე და კიდევ უარესიც.

გვრწამს თავისუფლება პოლიტიკური. ჩვენი იდეალია უკიდურესი დეცენტრალიზმი. არა გვრწამს დღევანდელ პირობებში სოციალურ-პოლიტიკური განვითარება უზარ-მაზარი სახელმწიფოსი... ცენტრალიზმი აძლიერებს ბიუროკრატიას, სთესავს მტრობას ერთა შორის, ჰქსაქსავს მშრომელ ხალხს და საზოგადოდ, პროგრესიულ ძალებს. რაც უფრო პატარაა პოლიტიკური ერთეული, მით უფრო ადვილია შეერთება მებრძოლი ელემენტებისა, მით უფრო სუსტია ბიუროკრატია და შესაძლებელია წინ-სვლა, პროგრესსი. ვინც თაყვანსა სცემს ცენტრალიზმს, იგი, მაშასადამე, თაყვანსა სცემს ბიუროკრატიას და მილიტარიზმს...

გვრწამს სრული ეროვნული ავტონომია, რადგან ადამიანები მხოლოდ მაშინ გაიგებენ ერთმანეთის გაჭირვებასა და მოთხოვნილებას, როდესაც ერთმანეთის ენა ეცოდინებათ. იქ, სადაც ას ენაზედ მოლაპარაკე ერი ცხოვრებს, თვითეულმა მოქალაქემ ასი ენა უნდა იცოდეს, რომ გაიგოს ყველა ერების საჭიროებანი და, რაკი ეს შეუძლებელია, მათი განუშორებელი, განუყოფელი პოლიტიკური ცხოვრებაც არც-ერთი ერისათვის არ იქნება სასარგებლო.

გვრწამს თვითეული ეროვნული პოლიტიკური ერთეულის ავტონომიურ თემებად დაყოფა, რადგან ნამდვილი თვით-მმართველობა და თავისუფლება მხოლოდ იქ არის, სადაც თვითეული მოქალაქე თვითონვე იღებს პირდაპირ მონაწილეობას საპოლიტიკო საქმეების განხილვასა და გადაწყვეტაში.

გვრწამს თავისუფლება ეკონომიური. ბედნიერება მხოლოდ მაშინ დამყარდება ქვეყნად, როდესაც მოისპობა ეკონომიური ჩაგვრა, ექსპლოატაცია. უარ-ვჰყოფთ კერძო, კაპიტალისტურ წარმოებას, აღვიარებთ კოოპერატიულ წარმოებას.

გვრწამს თავისუფალი კრიტიკა. უარ-ვჰყოფთ ფანატიზმს. პატივსა ვსცემთ მოპირდაპირის აზრს. სიტყვის თავისუფლებას. ბრმა ფანატიკოსობა და მოპირდაპირის აზრის დევნა შეჰფერის მხოლოდ ბიუროკრატიას და არა თანამედროვე პროგრესსიულ დასს.

ამასთანავე აღვნიშნავთ ყოველგვარ მოვლენას შინ და გარედ, რომელსაც თანამედროვე აზვირთებული ცხოვრება წამოაყენებს.

ეს არის ჩვენი მრწამსი და ამ აზრების ცხოვრებაში გავრცელებასა და განხორციელებას ეცდება „ახალი დროება“.

ძნელია დღეს გაზეთის საქმე ყოველგან და განსაკუთრებით ჩვენში, მაგრამ მიუხედავად იმ ეკლიან და სახიფათო ბილიკისა, რომელზედაც სვლა მოგველის, ჩვენ მაინც გაბედულად მოვდივართ შენთან, საყვარელო მკითხველო, მისთვის კი არა, რომ გაგართოთ, ან შური და მტრობა ვთესოთ შენ და შენ მოყვასთა შორის, ამის მოტრფიალე ახლა ბევრია უჩვენოდაც, — შორს ჩვენგან ასეთი მავნე აზრი! — არა, პირიქით ზეთის ხილის ტოტით ხელში გიახლოვდებით, რომ სიყვარული ჩამოვაგდოთ მოძმეთა შორის.

იმ დროს, როდესაც ძველი შენობა ინგრევა და მის ნანგრევებზე უნდა აშენდეს ახალი, ჩვენ განვიზრახეთ შენთან ერთად ვარჩიოთ, როგორ მოვაწყოთ ჩვენი ცხოვრება, რომ შემდეგში უფრო ბედნიერად ვგრძნობდეთ თავს.

წინდაწინ ვიცით, რომ დიდ მოვალეობას ვიღებთ ჩვენს თავზედ, მაგრამ განუსაზღვრელი სიყვარული შენდამი გვაბედვინებს ამას.

ცუდ დროს მოგვიხდა გაცნობა! ჩვენი ქვეყანა აოხრებულ წალკოტს წააგავს:

ქალაქები და დაბები გადამწვარნი, სოფლები აწიოკებულნი, ვაჟკაცნი მუხლ-მოდრეკილნი, ჩვენი დედები და დანი შელახულნი, უწმინდესი გრძნობანი შეგინებულნი, ციხეები გავსებულნი ჩვენის ძმებითა და მამებით, რომელთ ნებაც არა აქვსთ იკითხონ, თუ რისთვის, რა დანაშაულობისათვის მოევლინათ მათ ეს უბედურება.

აი ასეთს დროს განვიზრახეთ გაზეთის დაარსება. რა დაგიმალოთ, სანამ გადავსწყვეტდით, ბევრი ვიფიქრეთ, გავითვალისწინეთ კიდეც, რა მოგველის, მაგრამ ვერაფერმა ვერ შეაჩერა ჩვენი განზრახვა. გმინვა და კვნესა, რომელიც მოისმის ხალხის გულის სიღრმიდგან, გვიორკეცებს ენერგიას და გვაძლევინებს ყოველს დაბრკოლებას, რომელიც წინ გველობება.

ჩვენ იმ აზრისა ვართ, რომ გაჭირვებაში გინდა დახმარება, თორემ გაშლილს სუფრაზე „მრავალ-ჟამიერის“ შემომძახებას არავინ დაგიმადლის.

ეს ყველაფერი კარგია, შეიძლება მოგვიგოთ, მაგრამ თქვენ ვინ ბრძანდებით. ან თქვენი „ახალი დროება“ რომელი მოძღვრების მქადაგებელი იქნება, ან რომელს აწ არსებულ „პარტიას“ ეკუთვნით? ამაზედ შეგვიძლია მხოლოდ მოგიგოთ, რომ „ახალ დროებას“ მიზნად ექნება სიმართლე და ჭეშმარიტება ჰფი-

[illegible library stamp]

ნო[illegible] მოძმეთა შორის, ტანჯულთ შეუმსუბუქოს მწვავე ხვედრი და ადგილი უჩვენოს ცხოვრების სუფრაზედ ბედისაგან დაჩაგრულთ.

„ახალი დროება“ ეცდება შეარიგოს ბრმა წინამძღოლთა მიერ გადაკიდებული თანამოძმენი, არა ერთმანეთის დაჩაგვრის და ძალ-მომრეობის ნ[illegible]ზედ, რათა შეერთებულის ძალით ქართველმა ერმა იერიში მიიტანოს საკაცობრიო უფლებათა მოსაპოვებლად...

მეზობელ ხალხთა მიმართ, რომელთა შორის ბედმა არგუნა ქართველს ერს ცხოვრება, ვეცდებით ვთესოთ თანხმობა და სიყვარული.

მხოლოდ გამუდმებულის შრომით, კეთილშობილურის მეტოქეობით და განათლებისაკენ მისწრაფებით შეუძლია ქართველ ერს მოიპოვოს ხალხთა შორის საპატიო ადგილი. აი ამ მიზნის განსახორციელებლად იბადება „ახალი დროება“.

ეს არის ჯერხანად ჩვენი აღსარება, ჩვენი გულის-ნადები. ამ გზას ჩვენ არ ვუღალატებთ, სხვა დროსა და გარემოებას დავაცალოთ...

ორგვარი განცვიფრება.

სოცარია ჩვენი მდგომარეობა. რაც სხვაგან ჩვეულებრივ მოვლენად არის ქცეული, ის ჩვენთვის შეუძლებელი გამხდარა. და რაც ადამიანისათვის წარმოუდგენელია, ის ჩვენთვის თითქოს დიდის ხნიდგან დაკანონებულიც არის...

მაგალითად, ინგლისელს რომ სასწავლებელში შეჰყავს ბავშვი—არც კი იკითხავს, რა ენაზედ არის სწავლაო, მან იცის რომ ბავშვს ინგლისურს ენაზედ უნდა ასწავლონ, აგრეთვე ფრანგს—ფრანგულზედ ეგულება სწავლა, იტალიელს—იტალიურზედ, ჩინელს—ჩინურზედ, სპარსელს—სპარსულზედ და სხვა.

წარმოვიდგინოთ, რომ ეხლა უთხარით ინგლისელს: შენმა ბავშვმა სასწავლებელში ჩინურს ენაზე უნდა ისწავლოსო—რა თქმა უნდა, გაოცდება, ის ვერც-კი წარმოიდგენს ასეთ უცნაურობას. ან ფრანგს რომ უთხრათ: სასწავლებელში მივიღებთ შენს შვილს, მაგრამ სწავლა სპარსულს ენაზედ უნდა დავაწყებინოთო—უთუოდ გაშტერდება. მათ გაოცებას საზღვარი არ ექნება და თვითეული მათგანი, თუ გიჟად არა, ცოტად შერეკილად მაინც ჩაგთვლისთ. ეს უეჭველია და აუცილებელი.

ეხლა ქართველს უთხარით: ვასწავლით შენს შვილს, მაგრამ სასწავლებელში ყველაფერი დედა-ენაზედ, ქართულად უნდა ისწავლოსო. ამის გაგონებაზედ ქართველი იმ ინგლისელზედ უფრო ნაკლებად კი არ გაოცდება, არამედ მეტადაც. ისე უცხაურად მიიღებს ამ ახალ ამბავს.

არ გაოცდება მხოლოდ მაშინ, თუ ეტყვიან: ბავშს ვასწავლით სრულებით უცხო ენაზედ, ოღონდ ქართულის გაკვეთილი მხოლოდ ორჯერ ექნება კვირეში, ისიც მეექვსე და, თუ გინდ მასაც აიშორებსო. ამის გაგონებაზედ კი ქართველს გული დაუმშვიდდება და დარწმუნდება, რომ მისი შვილი ნამდვილ განათლების გზაზედ იქნება დამდგარი...

აი, ამნაირად ვართ ნიადაგ-შეცვლილი და გაუკუღმართებული! რაც სხვისათვის განსაცვიფრებელია და გასაშტერებელი, ის ჩვენთვის ჩვეულებრივი და სასურველი გამოდის. აი არევ-დარევაც ამასა ჰქვია...

მთელი საუკუნე ჩვენი სწავლა განათლების საქმე უკუღმართ გზაზედ მიმდინარეობს, რაც-კი სხვაგან ქვაკუთხედად ედება სწავლა-განათლებას—ეს ჩვენ სასწავლებელს აკლდა და ეხლაც აკლია. ისე-კი შევეჩვიეთ ამ უცნაურობას, რომ ბევრი ვერც-კი ჰგრძნობს ამ ნაკლულევანებას.

სასიხარულოდ ეხლა ერთი პატარა ჯგუფი შემდგარა ქ. თბილისში, რომელსაც განუზრახავს პირველი ენკენისთვიდგან ვაჟებისა და ქალებისათვის მოსამზადებელი განყოფილების დაარსება ახალის გეგმით, სადაც ყველა საგნებს ქართულს ენაზედ ასწავლიან. მიუხედავად იმისა, რომ ეს გააოცებს ქართველს საზოგადოებას, მაინც გარდაწყვეტილია თურმე ამ გეგმის განხორციელება.

ერთი საუკუნის მრუდე სიარული დაგვჭირდა ამ უტყუარი ჭეშმარიტების შესაგნებად. რა გაეწყობა! სხვისი წყალობით წყვდიადში მყოფთ ეს შეგვიახებული მცირე სხივიც ახლად მისაგებებელ რამედ გაგვხდომია...

—ვ—

ახალი ამბები

— პოლიტიკურ დამნაშავეთა განთავისუფლება. ამ დღეებში გენერალ შირინკინის განკარგულებით ქუთაისის ციხიდან 119 კაცი გაანთავისუფლეს. მათ შორის ბევრი მოღვაწეც ურევია.

— სამოსწავლო ოლქის ახალი მზრუნველი. როგორც გავიგეთ სამოსწავლო ოლქის ახლანდელი მზრუნველი ზავადსკი თავს ანებებს თანამდებობას და მის ალაგას ინიშნება ვარშავის რეალურ სასწავლებლის დირექტორი არგუთინსკი-დოლგორუკოვი.

— ბერების დეპუტაცია. თფილისში
ჩამოვიდა ახალ ათონის მონასტრ
ბერების დეპუტაცია და წარუდ
ნამესტნიკს. ბერებმა სთხოვეს ნა
სტნიკს დაეთმოს მათ მონასტე
ახლო მდებარე თავისუფალი ად
ლები, ეპატიოს სათევზაო ადგილ
იჯარა და მიეცეს 100 თოფი. რო
გორც ჩანს, რუსის ბერებიც
თოფ-ზარბაზნებით იღჭურვებიან
ამ რიგათ აპირებენ ჩვენში ქრისტე
მცნების ქადაგებას.

— „ცნობ. ფურც.“ პეტერბურგ
დან ატყობინებენ: პირველ მარ
ელიან მანიფესტს ამნისტიის შე
ხებ. ჰფიქრობენ, დაპატიმრებულ
98 პროცენტის განთავისუფლება

— 25 თებერვალს ბალტიის
რეს გაგზავნეს ახალი მაშველი
რი.

— ფინლიანდიაში გაგზავნეს რ
ჟანდარმების რაზმები.

— დროებით საპატიმროებისათ
გადადებულია დიდი ფული.

— სასახლის დარაჯთა რიც
გააძლიერეს 300 კაცით.

— ელიან განცხადებას, რომ
თაც ხაზინამ უნდა იკისროს
ძრაობის დროის ზარალის ანაზ
რება.

— პარიზიდან დაბრუნებული
პონი დააპატიმრეს. მინისტრი
მირიაზევი გაპონის დაპატიმრ
დიდ უსართლობას და წინ და
დაობას უწოდებს.

— „ნოვ. ვრ.“-ს დეპეშით ა
ბებენ ტფილისიდან რომ ცნო
ქუთაისის გუბერნიაში ძარცვა-გ
ჯის შესახებ ტყუილი და გად
ბებულიაო. სულთან-კრიმ-გირეი
მსახურს თავს ანებებს.
ალაგზედ კანდიდატებად ასახელ

ფელეტონი

* * *

მთელი ქვეყანა, მთელი განათლებული კაცობრიობა სოცარის ყურადღებით შესცქერის დღეს დიდ რუსეთს. რუსეთის სოცარ ამბების წინაშე გაქრა მაროკო და მაკედონია, გაქრა ყველაფერი. ევროპის პრესა სავსეა რუსეთის ამბებით. ნეტა რა ხდება ამისთანა? რა მოუვიდა ამ საუკუნოებით ძილში ჩაფლულს უზარმაზარ ქვეყანას? გადავხედოთ მის სოფელ-ქალაქებს. რას ვხედავთ იქა? ინთხევა აუარება სისხლი, იწვის სახლები, ნადგურდება ხალხის ქონება, ისმის თოფ-ზარბაზნის გრიალი, პრიალებს მზეზედ ხმალი და ხანჯალი, სჭექს ყუმბარა, გრიალებს ტყვიის მტყორცნელი, მუშაობს მარდათ წითელი ჯალათი სარჩობელასთან, ერთი სიტყვით საოცარის სიმკაცრით მოქმედებს ყოველივე, რაც კი ადამიანს მოუგონია ადამიანის სასიკვდილოთ. მთელი ქვეყანა სამხედრო ბანაკათ გადაქცეულა, ომია, ომი გახურებული...

ლხინობს და ნავარდობს საზიზღარი სიკვდილი, მკის და ცელავს ათასობით ქალსა და კაცს, ნორჩსა და მოხუცს, და აჰა წელიწადზედ მეტია რაც გძელდება სიკვდილის სატანური ლხინი და ზეიმი; წელიწადზედ მეტია რაც წითლად იღებება მშვიდობიან მცხოვრებთა სისხლით ქუჩები და ველ-მინდორი, წელიწადზე მეტია, რაც ივსება ტუსაღებით ციხეები, რაც ისმის მომაკვდავთ მწარე კვნესა და ნამუს-ახდილ დიაცთა წივილ-კივილი. ცრემლი, ტანჯვა, წამება, კვნესა და ვაება შეზავებულან ერთ უცნაურ ჰანგათ, ეფინება კიდით-კიდემდე მთელს ქვეყანას, წვდება თვით ზეცას, მაგრამ სდუმს ქვეყანა, სდუმს ზეცა... ორთავე თითქო მზერათ ქცეულან და გაოცებით უცქერენ, თუ რა ხდება რუსეთში.

რა მოუვიდა ამ ქვეყანას? ვინ შემოესია? ვინ სწვავს და ბუგავს? ვინ ანადგურებს?

ვინ ღვრის ასე ულმობელათ ხალხის სისხლს? გადავხედოთ კარგათ. არ ჩანს გარეშე მტერი, ვერ ვმზერთ უცხო ლაშქარს. მაშ რა ამბავია? ამბავი უცნაური და საშინელი...

რისთვის ჟლეტენ ხალხს და ანადგურებენ მის ქონებას? რა ჩაიდინა ხალხმა ამისთანა? რა დააშავა? არაფერი. გლეხმა მოითხოვა მიწა, მუშამ პური და დრო, უვიცმა შკოლა, მონამ კაცური უფლებანი, ცოდნამ და ნიჭმა ფართო ასპარეზი, ერმა ავტონომია, ადამიანმა კი სიმართლე და თავისუფლება... აი უდიდესი დანაშაული! აი რად განრისხდენ ბატონები! აი რად ნადგურდება ქვეყანა! აი რად იღვრება უმწეო ხალხის სისხლი!...

შორეულ აღმოსავლეთის უმაგალითო ამბებმა, შიმოზემ, ოდას ნაღმებმა და არისაკას ზარბაზნებმა, ცუსიმამ, მუკდენმა და პორტ-არტურმა გააღვიძეს უეცრივ საღათას ძილით გარინდული რუსეთი, აუხილეს თვალი დიდ ბუმბერაზს და დაანახეს ნათლათ ბიუროკრატიულ რეჟიმის სიდამპლე და სიდუხჭირე; საუკუნოებით დაჩაგრულ მონას ჩაესახა გულში უკეთეს მომავლის იმედი. მისმა ოცნება-სურვილმა გაშალა ფრთები და იწყო ნავარდი. რუსეთმა იგრძნო, რომ იგი ძლიერ ჩამორჩა განათლებულ ევროპას, რომ მას გა-
ასწრეს ახალმა ქვეყნებმა, რომ
შორს გაუსწრო პაწაწა იაპონიამ.
ხი მიხვდა, რომ ბიუროკრატი
რეჟიმი ქმნის პრივილეგიებს, ხუ
ნიჭსა და ცოდნას, ბევრავს უზ
ხალხს, აშრობს თვით-მოქმედ
აფერხებს ხალხის კულტურას,
ნომიკას და კეთილ-დღეობას.
ხმა იგრძნო, რომ ამ გზით სია
ამიერიდან შეუძლებელია, რ
რეჟიმს მიყავს იგი დაღუპვის
ღმულამდე. და აჰა მოიწადინა
ხმა ბიუროკრატიზმის ქერქის გ
რობა! მან დაგმო მჩაგვრელი
ბა, მოითხოვა სამოქალაქო
ბანი, მოითხოვა კონტროლი
მწიფოს მართვა-გამგეობაში.

შეტორტმანდა ხალხის დიდ
ზღვა მხურვალე კოლხიდიდ
ტიის ზღვის ნაპირამდე; დაჰ
ვოლიუციის ნიავმა, იგი
მალე გრიგალად და მოედვა
მეტადრე სოცარის ძლიერ
ქმედობს იგი სამხრეთსა
ლეთში. აფრიალდა წითელი
გაიმართა მიტინგი და დემონ
ცია, დაიწყო ბოიკოტი და
ვები, გაისმა მწვავეთ „როზგი

სენატორ კუზმინსკის, ტფილისის სამოსამართლო პალატის პროკურორად ნამყოფ კოვალენსკის, ნამესტნიკის საბჭოს წევრს მიცკნევიჩს, გუბერნატორს სტოლიპინს, არხეოლოგს ვეიდენბაუმს, თავ. დ. მელიქიშვილს.

— გენ. ალიხანოვის გამგზავრება. გუშინ გაემგზავრა ქუთაისს ქუთაისის დროებით გენერალ გუბერნატორი გენერალი ალიხანოვ-ავარსკი.

— ნამესტნიკის განკარგულება. კავკასიის ნამესტნიკის განკარგულებით იმ ჯარის კაცთა ოჯახებს, რომლებიც ამ მოძრაობის დროს დაზარალდნენ, შემწეობა მიეცემათ იმ წესით რა წესითაც ომიანობის დროს დაზარალებულთა ოჯახებს ეძლევათ.

— მღ. ბობოხიას საქმე. ქუთაისის წმ. ნინოს სასწავლებლის ქართულ ენის მასწავლებელს მღ. ივანე ბობოხიას, რომელსაც ამ დღებში დამსჯელმა რაზმმა სახლები გადუწვა, უმაღლესის განკარგულებით აღარ სდევნიან.

— პროვოკაცია. გუშინ მე-5-ე საპოლიციო უბანში შეიპყრეს მძითეთ დაჭრილი კაცი, რომელმაც თავი სოფ. რაიდაბატის მცხოვრებ თომას ტუმასოვად აღიარა. როცა იგი პოლიციაში წაიყვანეს თათრებს დააბრალა თავის დაჭრის საქმე: ორი თათარი მომვარდა მე-6-ე საპოლიციო უბანში და დამჭრაო.

ქუთაისის ამბები

ამ დღეებში ქუთაისის სატუსაღოდან განათავისუფლეს ერთი თვის წინად დაჭერილი რამდენიმე პოლიტიკური დამნაშავე; მათ შორის: ნაფიცი ვექილი: მ. ა. ქიქოძე, ს. დ. ჯაფარიძე, და ა. ს. გელაზაროვი; ი. მ. კრინიცკი, ვ. ნ. კანდელაკი (ქალაქის გამგეობის წევრი), ვ. ი. ქილაძე, მ. ო. ჩინჩალაძე, ნ. ვ. მესხი, მ. ე. ლალიძე, ვ. ი. ბექანეიშვილი და სხ. როგორც გავიგეთ, დანარჩენ პოლიტიკურ დამნაშავეებსაც განათავისუფლებენ. და ქერილების განთავისუფლება გამოიწვია პოლიციის უფროსის შირინკინის ქუთაისში ჩამოსვლამ, რომელმაც გამოიძია დატუსაღებულთა საქმეები და, როგორც ამბობენ, ვერავითარი საბუთი ვერ ნახა, რისთვისაც შეიძლებოდა მათი დატუსაღება. როგორც ამბობენ, ჟანდარმების პოლკოვნიკს ნიკოლაევს დიდს ჯილდოს არ მისცემენ უდანაშაულო პირთა წამებისათვის.

— 24 თებერვალს ქუთაისში დაბრუნდა გენერალ-გუბერნატორი ალიხანოვ-ავარსკი, რომელიც ამ ერთი კვირის წინად რაჭა-ლეჩხუმისაკენ წავიდა ხალხის „დასამშვიდებლად"…

— ქალაქის გამგეობა უკვე შეუდგა მზადებას სახელმწიფო სათათბიროში გასაგზავნ წარმომადგენლების ასარჩევად. საარჩევნო სიების შესადგენად ქალაქი გაჰყვეს სამ ნაწილად: ცენტრალურ, წყალ-გალმა და მთის ნაწილებად. ყოველ საარჩევნო უბანს განაგებს საბჭოს მიერ არჩეული კომისია, რომელიც სამი ხმოსნისაგან შესდგება. ცენტრალურ საარჩევნო უბანში არჩეულ იქმნენ: კ. ე. ჩიკვაიძე, ნ. მ. ჯანელიძე და ი. პ. კოკოჩაშვილი; იმათგან პირველი კომისიის თავმჯდომარედ იქმნება; წყალ-გალმა უბანში: ი. ა. მიქელაძე, ფ. ა. რელიგიონი და ა. ს. საყვარელიძე, (უკანასკნელი თავმჯდომარედ); მთის უბანში: ს. ნ. ლორთქიფანიძე (თავმჯდომარე), დ. ა. ნაზაროვი და ს. ნ. დუმიძე. საარჩევნო სიები უნდა დამზადდეს 24 მარტამდის. კომისიის წევრები უსასყიდლოდ მუშაობენ. ქალაქის აგენტების დასაჯილდოებლად და კერძო პირთა დასაქირავებლად, რომელთაც კომისიის წევრებს დახმარება უნდა გაუწიონ, ქალაქის საბჭომ 600 მანეთი გადასდო.

— ქალაქის საბჭომ ხელმეორედ აღძრა შუამდგომლობა გენერალ-გუბერნატორის წინაშე შესახებ იმისა, რომ მცხოვრებლებს ნება მიეცეთ ღამ-ღამობით ქუჩებში გავლისა.

ამხანაგი.

კორესპონდენციები

გურია. პოლკოვნიკი კრილოვი არ ცხრება და ახალ ახალ მოთხოვნილებებით სიცოცხლეს უმწარებს გურიის ბედ-შავ ხალხს. ამ 10 დღის წინათ გურიის ყოველ საზოგადოებას თავზე მოახვიეს ოთხ ოთხი ცხენის ყოლა და თავიანთ ხარჯით შენახვა ოზურგეთში. ეს ცხენები ჭირდებათ სტრაჟნიკთა ახალ რაზმისთვის. ახლა კიდევ კრილოვმა ბრძანება გასცა მთელს გურიაში, რომ 25 თებერვლამდე ყოველნაირი იარაღი წარმოადგინეთო, თორემ უსასტიკეს ზომებს მივმართავო. ეგრეთვე მოითხოვა: თითოეულმა საზოგადოებამ შეადგინოს განაჩენი თანაც მოიხსნიოს ძველი „დანაშაულობა" და გამოუცხადოს ხელმწიფეს უქვეშევრდომილესი ერთგულება და ითხოვოს პატიება. პირველი მოთხოვნილება ხალხმა შეასრულა, ხოლო ორს უკანასკნელზედ ჯერ არავითარი პასუხი არ მიუცია. რაც ჰქონდა იარაღი ხალხს, უკვე ჩააბარა კრილოვს კიდეც იანვარში და ახლა რაღა ჩააბაროს ხალხმა!.. უბედურ ხალხს ვერაფერი შველის დაჭერა-დაბეგვისაგან და ძარცვა-რბევისაგან. გადიწვა ოზურგეთი, გადიწვა რამდენიმე სოფელი. ეწვია არ არის სხვებსაც ემუქრას ეს მწარე ბედი. რაც შეეხება დატუსაღებას, დღე არ გაივლის, რომ 3 და 4 კაცი არ დაიჭირონ. სახლების ჩხრეკას ხომ ნუღარ კითხულობთ!.. სხვათა შორის ს. აკეთში დაიჭირეს ბენია ჩხიკვიშვილი და ი. კალანდაძე. ამ საშინელ რეაქციას მოჰყვა ჯამუშთა გამრავლება. ქვემძრომთა აიშვეს თავი და ასისინებენ ენას და წამლავენ ხალხს… ნეტა როდემდე გასტანს ასეთი მდგომარეობა?!..

გ.—ძე.

—

დ. ყვირილა. როგორც მკითხველებმა იციან, საერთო გადაბუგვის დროს დაიწვა აქ სამეურნეო ბანკის შენობაც და მასთან ერთად ყველა ბანკის წიგნებიც. არ გადარჩა არც კასსა. გახსნეს და წაიღეს ყველაფერი. ბანკის გამგეობა შეუდგა ცნობების შეკრებას და ზარალის გამორკვევას. ჯერ-ჯერობით, როგორც ეტყობა, ზარალი 20.000 მანეთამდე ადის. ბანკის მოქმედება შეწყვეტილია, ხოლო ცნობების შეკრების შემდეგ განახლდება მოქმედებაც.

20 თებერვალს წავიდა ყვირილიდან ს. ჩხარში დასაბინავებლათ 100 კაზაკი თავის უფროსით და თან წაიყვანა 40 ურმიანი გლეხი. ურმები თვითონ და შუშით იყო დატვირთული. ყვირილაში პლასტუნებს მოელიან.

ხიდზედ დარაჯები ისევ ჩხრეკენ გამვლელებს. აქ სატუსაღოში ჯერ-ჯერობით 92 პოლიტიკური დამნაშავეა.

რუსეთი

ერთი ცნობილი პირისაგან „პეტერბურგის გაზეთის" თანამშრომელს გაუგია, რომ სახელმწიფო სათათბიროს პირველი სესია იქნება მეტათ ხან მოკლე. როგორც ვიცით, სახელმწიფო სათათბირო იქნება მოწვეული 27 აპრილს, მაგრამ დიდის აპ-

---

მათრახის ტკაცანი, გაისმა ტყვიის ზუზუნი, ამის პასუხათ გახშირდა ტერორი და ზოგან შეიარაღებული აჯანყებაც.

ამ მოვლენამ გააბრაზა ლოლი და უკადრი ბიუროკრატია; განრისხდა და დაფაცურდა. აჰა გამოიყვანა მან სამოქმედოთ ჟანდარმი და პოლიცია; მალე მიაშველა მათ კაზაკი, ხულიგანი და ბოლოს მთელი არმია თოფით და ზარბაზნებით. დაიწყო რუსეთში თეთრი ტერორი, მკაცრი რეპრესია, ძლეტა, რბევა და გადაბუგვა. საშინელებამ მოიცვა მთელი რუსეთი. ბიუროკრატიამ მოიწადინა ცეცხლით და მახვილით ჩაექრო ხალხის ამბოხის ვულკანი, მაგრამ ტყუვდება…

ამ საოცარმა ამბებმა მიატანეს უმაღლეს ტახტამდე; გამოიცა უმაღლესი ბრძანება და მანიფესტები, ხალხს დაპირდენ კეთილდღეობას, მიწას, სათათბიროს, თავისუფლებებს და ათას სხვა რამეებს. 17 ოქტომბრის შესანიშნავმა მანიფესტმა ბევრს მოჰფინა გულზედ ნუგეში და აგრძნობინა უსაზღვრო სიხარული. ბევრს ეგონა, თუ გაქრა სამუდამოთ ხალხის ცხოვრებაში სუსხიანი ზამთარი და დადგა სანეტარო გაზაფხული; ბევრს ეგონა, რომ სახელმწიფოს გამგენი მოიყვანდნენ სისრულეში ხელმწიფის ბრძანებას, რომ ხალხს ექნებოდა პარლამენტი და ფართო კონსტიტუცია, რომ მოქალაქის პიროვნება იქნებოდა ხელუხლებელი, რომ ხალხს მიეცემოდა სიტყვის, კრების, ბეჭდვის და სინიდისის თავისუფლება, რომ ხალხს მიცემდენ საყოველთაო არჩევნების უფლებებს და ყოველსავე აქ ჩამოთვლილის მტკიცე გარანტიას. მაგრამ ჩანს ეს დაპირებანი ნაადრევათ სცვნეს ხალხისათვის შორს-გამჭვრეტმა პოლიტიკოსებმა ვიტტემ, დურნოვომ და კომპანიამ…

17 ოქტომბრის უმაღლეს მანიფესტის მეორე დღესვე გაბატონდა ქუჩებში ხულიგანთა ველური ბრბო და იწყო თავისუფლათ მხეცური ნავარდი, რბევა და კაცის კვლა. 17 ოქტომბრის მანიფესტს მოყვა ჯერ ისტორიაში უმაგალითო ხალხის ძლეტა და სისასტიკე, მოყვა ცეცხლი, მახვილი და განადგურება. ყველაზედ უფრო კი დაზიანდენ ბალტიის მხარე და ამირანივით ტანჯული საქართველო. გაისმა ყველგან საშინელი ბრძანება: არ დაზოგოთ ტყვია-წამალიო! და აჰა დაიწყო ქუჩა-სახლებში უიარაღო ხალხზედ საზიზღარი ნადირობა… ნუ თუ შესაძლებელია თეთრი ტერორით, ტყვია-ყუმბარით, თოფ-ზარბაზნებით, სარჩობელათი და ხულიგანებით ხალხის შეგნების, ხალხის ნება-სურვილის ჩაქრობა და დანელება?! ნუ თუ შესაძლებელია ამ საშუალებით ისტორიის კანონის, ისტორიის მსვლელობის შეცვლა და უკუღმა დატრიალება?!

არა ბატონებო! ცდებით სასტიკათ! მთის ჩანჩქერს და აზვირთებულ მდინარეს ვერ შეაჩერებთ ქვიტკირებით და ლობე-ყორეთი! ხალხის შეგნებულ მისწრაფებას ვერ შეაჩერებთ შტიკებით და ზარბაზნებით! ხულიგანებით ვერ გადააფარებთ გაღვიძებულ ხალხს ძველი მონობის ჩადრს! ეს საშუალებანი და კიდევ უარესიც სცადეს სხვაგანაც, მაგრამ უქმათ ჩაიარა. მთელი ევროპის ბრძანებელი მძლავრი და უძლეველი გახლდათ რომის დიდებული პაპი თავის არმიით, სიმდიდრით, ინკვიზიციით და იეზუიტებით, მაგრამ იძლია და დამარცხდა სამუდამოთ! დამარცხდა სიბნელე და ავტორიტეტი. გაიმარჯვა ცოდნამ და აზრმა. ძლიერნი იყვნენ ევროპის მეფეები და მინისტრები, ევროპის ბიუროკრატია. მაგრამ დამარცხდენ, ქედი მოიხარეს სამუდამოთ ისტორიის ულმო კანონის წინაშე; ზოგიც გაქრენ საუკუნოთ. ყველგან გამარჯვებული დარჩა მებრძოლი ხალხი. ეგევე ამბები ხდება რუსეთშიაც. რუსეთიც ევროპის ისტორიულ ცხოვრების ფერხულშია ჩაბმული; რუსეთშიაც მოქმედებენ იგივე ისტორიული კანონები…

ნეტა როდის მოეღება ბოლო ამ საშინელ ამბებს?! როდის შეწყდება ეს სისხლის წარღვნა?! როდის დასრულდება ეს წითელი წელიწადი?!.

გუშაგი.

ბით გახსნიან მას მხოლოდ 11 მაის, ე. ი. ხელმწიფის გვირგვინის დადგმის დღესო. პირველ ორ კვირას სათათბირო შეუდგება შინაურ საქმების მუშაობას, ვექილობათა შემოწმებას, საპრეზიდენტო ბიუროს დაარსებას, ცალკე კამისიების არჩევას და სხ. ამის შემდეგ გაიხსნება სათათბირო დიდის ზეიმით და დაიწყება აქტიური, მაგრამ ხან—მოკლე მუშაობა. ამ გაზაფხულის სესიაში გაარჩევენ კითხვებს ახალი სესხის, ახალი ხარჯების შემოღების და ძველი ბეგარის გადიდების შესახებ. როგორც ჩანს სახელმწიფო სათათბიროს პირველი მუშაობა არაფერს სანუგეშოს არ უქადის რუსის ხალხსა და განაპირა ქვეყნებს. („ნ. დ.“)

მოსკოვის რკინის-გზის ყველა სადგურებზე პოლიციამ წაართვა გამყიდველთ ლ. ტოლსტოის ახალი წიგნაკი: „სალდათის ხსოვნა“. („ნ. ჟ.“)

მოსკოვში ვაჭარ-მრეწველთა დასი და 17 ოქტომბრის კავშირი შეერთდენ და უნდათ კენჭი უყარონ სათათბიროს დეპუტატობაზე ა. გუჩკოვს, დ. შიპოვს და ი. კრესტოვნიკოვს. („ნ. ჟ.“)-

მოსკოვში ამ ჟამად დაპატიმრებული ყოფილა ნაფიცი ვექილი და 10 ნაფიცი ვექილის თანაშემწე. თურმე არავითარი ბრალი არ ედებათ და, თუმცა ნაფიც ვექილთა საბჭომ შუამდგომლობა გაუწია, მათ სასამართლოს მინისტრ აკიმოვის წინაშე, საბჭოს პასუხიც კი არ აღირსეს. („ნ. ჟ.“).

ნარკვევი

რუსული გაზეთი „სლოვო“ ჰკვდებს, რომ ფინლანდიელებს არ მოსწონთ რუსის მოხელეები:

„მათ, (ე. ი. ფინლანდელებს) შეუძლიათო, გაკვირვებით ამბობს გაზეთი, შეურაც-ჰყონ ეროვნული გრძნობა რუსებისა! საინტერესოა ვიცოდეთ, როდის-ღა დაადგება რუსეთი გარკვეულ გზას ფინლანდიის საკითხის შესახებ, ნუ თუ სახელმწიფო სათათბიროს უნდა მივანდოთ ეს საქმე, ნუ თუ მმართველ წრეებში არ მოიპოვებიან ისეთი კაცები, რომ გული შესტკიოდესთ სამშობლო რუსეთისათვის?“ (სლოვო, 19 თებერვალს, 1906 წ.).

ამ გვარ მისევის და წაქეზების პოლიტიკას ადგია არა-რუსთ შესახებ რუსული ლიბერალური გაზეთი. სხვის რაღა უნდა გვიკვირდეს?!

—

გაზ. „ნაშ. ჟიზნ.“-ში ვკითხულობთ: „თუმც 45 წელია მას შემდეგ, რაც რუსეთში ბატონ-ყმობა გადავარდა, მაგრამ გლეხი ახლაც განართხულია მიწაზე გუბერნატორის ფეხ ქვეშ, იძულებულია მუცლით იხოხოს ბოქაულის წინ და ევედროს, მაპატიეო, რადგან არ ვიცი, სად იმალება ეს თუ ის აგიტატორიო... ამ გვარი შეურაცხყოფა ადამიანისა შეუძლია მხოლოდ „სატრაპს“, რომელსაცა სურს აღმოფხვრას კაცის გულიდან ყოველივე ადამიანური ღირსება და თავ-მოყვარეობა. ასეთ საშინელ სურათებს ვხედავთ რუსეთში ყველგან, სამხრეთით და აღმოსავლეთით, კავკასიაში და ბალტიის მხარეში!...

და ამ გვარი საზიზღარი ამბები ხდება არჩევნების დროს! ხალხმა თავისუფლად უნდა აარჩიოს დეპუტატები სათათბიროში, გვეპირდებოდენ გუშინ. დღეს კი გადაგვწყვეს და გადაგვანადგურეს, დაამცირეს და შელახეს ჩვენი ადამიანობა. ახლა კიდევ გვეუბნებიან, დეპუტატები აარჩიეთო, მაგრამ ისეთები, ჩვენ რომ მოგვეწონებათო. საოცარი წესია თავისუფალი (!) არჩევნებისა, რაღაც უმსგავსი და განსაკუთრებული...

დეპეშები

(პეტერბურგის დეპეშების სააგენტო).

ალჟეზირასი, 26 თებერვალი. (ვოლფი) დილას კომიტეტის სხდომაზედ საფრანგეთის წარმომადგენლებმა მოითხოვეს, რომ მათ სინდიკატს მიეცეს სამი განსაკუთრებული პაი მაროკოს ბანკის კაპიტალზედ და უარჰყვეს წინადადება ნეიტრალურ პორტის მეთაურად პოლიციის ინსპექტორის დაყენებაზედ, თუმცა დელეგატთა უმეტესობა გერმანელების თანხმა იყო. მეორე სხდომა მოხდა საღამოს 5 საათზედ. ანტრაქტის დროს ვისკონტი ვენოსტა და ვაიტი ცდილობდენ შეეთანხმებინათ მოპირდაპირე მხარეები. რუსის დელეგატები ახლა იმ აზრისა არიან, რომ დადგა დრო, როცა საფრანგეთს უნდა დაეთმოსო.

პარიზი, 26 თებერვალი. სარიენმა დილით ითათბირა რიუსთან, პუანკარესთან, ტომსონთან, ბურჟუასთან, ბრიანთან და კლემანსოსთან. შემდეგ ინახულა პრეზიდენტი და ბოლოს მიიღო ლეიგი, დეჟარდენი, კომეცი და კლემანსო; მოითხოვა მისცემოდა მას შინაგან საქმეთა მინისტრობა, რათა მიეცეს ამით უფლება განახორციელოს კანონი ეკლესიის განშორების შესახებ. სარიენმა უპასუხა, არჩევნების ვადის სიახლოვე თხოვილობს, რომ ეს საქმე მიენდოს მინისტრ-პრეზიდენტს. კლემანსო მაინც თავისას თხოულობდა. როგორც ამბობენ სარიენთან მომხდარმა საღამოს კრებამ სასურველი ნაყოფი მოიტანა, მაგრამ ექვობენ, რომ სრული თანხმობა მომხდარიყოს. ხვალ ხელ-ახალი თათბირია.

პეტერბურგი. ქალაქის ამომრჩევლნი შეიკრიბენ მესამეჯერ ტ ჰქონდათ ბჭობა სათათბიროსათვის კანდიდატების არჩევის შესახებ. დასახელებულები არიან კანდიდატები.

ჩენსტოხოვი, 26 თებერვ. ქალაქის ამომრჩეველთა ეროვნულ დასის პირველი კრება მოხდა. ორატორებმა აღიარეს: საჭიროა არჩევნებში მონაწილეობა მივიღოთო. აღიარეს აგრეთვე პოლონეთის ავტონომიის საჭიროება, რომელსაც სეიმი ვარშავაში უნდა ჰქონდეს.

კალკუტა, 26 თებერვ. გაზეთი „პიონერი“, რომელიც სამხედრო მინისტრის გულდენის სიტყვას არჩევს, ამბობს: დღევანდელი პირობები შუა აზიაში მომავალ ომისათვის გვამზადებს და მხოლოდ დამხმარე ჯარებით ვერას გავაწყობთ. საჭიროა დიდათ გაწვრთნილი და კარგად ნასწავლი ჯარი გვყავდესო.

კალიში, 26 თებერვალი. დღეს მოხდა პირველი წინასწარი კრება ქალაქის ამომრჩეველთა და კანდიდატებიც დაასახელეს. კრების გათავებისას დარბაზში ვიღაცამ მყრალი სითხე დაღვარა.

ორიოლი, 26 თებერვალი. დღეს მოხდა არჩევა სახელმწიფო სათათბიროს რწმუნებულთა სამრეწველო დაწესებულებათაგან. სტამბებმა და ერთმა ქარხანამ უარი სთქვეს წარმომადგენელების ამორჩევაზე. დანარჩენმა დაწესებულებებმა ამოირჩიეს ზომიერნი.

ზასლავლი, 26 თებერვალი. ყველა 15 თემში მოხდა კრებები და ამოირჩიეს გლეხთა რწმუნებულნი.

ლანსი. მინისტრებმა და ფალიერის წარმომადგენელმა გარდასცეს პოლიციის პრეფექტს 10,000 ფრანკი პირველ დასახმარებლათ აფეთქების დროს დაშავებულთათვის. ხალხი მოიცვა დიდმა მწუხარებამ. სამგლოვიარო ბაირაღებია გადმოკიდებული. ჯარის კაცთაგან, რომელნიც საშველად იყვნენ გამოწვეულნი, ბევრი დაიღუპა. ამოიღეს 60 მკვდარი, ბევრი მათგანის ვინაობა გაიგეს კიდეც.

პეტერბურგი, 27 თებერვალი. სავაჭრო სამინისტრომ ცირკულიარით მიმართა საბირჟო კომიტეტს, რომ ეხლავე შეუდგეს ამომრჩეველთა არჩევას სახელმწიფო საბჭოში თანახმად 20 თებერვლის ბრძანების 9, 11 და 12 მუხლებისა. სამხედრო სამინისტროში აღძრულია კითხვა საშუალო და უმაღლეს სამხედრო სასწავლებელთა პროგრამების ძირითადად შეცვლის თაობაზედ. საგანგებო საბჭომ ხალხის გამოკვების თაობაზედ ვატაცის. თავმჯდომარობით გადასდო 4.581,137 მან., აქედან რიაზანის გუბერნიისათვის—1.454,000 მან., ორლოვსკისთვის—1.2250,000 მან., ტულისთვის—600,000 მან., ტამბოვისთვის—300,000 მან., ვორონეჟისთვის—223,761. სულ კი წინანდელიანად მიცემულია 68,753,678 მან. 20 მარტს პალატის საგანგებო სხდომა გაარჩევს ჟურ. „პოლიარნაია ზვეზდა“-ს რედაქტორის სტრუვეს საქმეს, რომელიც მიცემულია პასუხის გებაში სისხლის სამართლის 129 მუხლის ძალით. დამცველად იქნება ვინავერი.—კავკასიის საცენზურო კომიტეტის თავმჯდომარე ტაინი სოვეტნიკი გაკელი შინაგან საქმეთა სამინისტოს მიერ დანიშნულია კავკასიის ნამესტნიკის საბჭოს წევრად.

პეტერბურგი. გზათა სამინისტრომ აღძრა კითხვა ციმბირის რკინის გზის გაგრძელების შესახებ ამურის ნაპირზედ სრეტენსკიდან პოკროვსკამდე. სახელმწიფო საბჭომ დაამტკიცა სისხლის სამართლის ახალ კანონმდებლობის მეორე თავი სარწმუნოების დანაშაულობის წინაღმდეგ და შეათანხმა იგი 17 აპრილის გამოცემულ კანონს სარწმუნოებათა დაცვის შესახებ.—სახელმწ. საბჭოს მოსაწყობათ ტავრიდის სახლეში გაგადებულია 700.00[illegible] უმაღლეს სასწავლებელთა [illegible] ფესორების სხდომაზედ ხმები გა[illegible] შესახებ იმისა, მოეთხოვოს თუ პრივატ-დოცენტებს დოქტორის რისხი ან სადოქტორო გამოც[illegible] სტუდენტებს მიეცათ თავისუფლ[illegible] გადვიდენ ერთს სპეციალურ სას[illegible] ლებლიდან მეორეში. პროფესორ[illegible] დათხოვნა სამსახურიდან შეიძლ[illegible] მხოლოდ სასამართლოს მეოხები[illegible]

ვლადივასტოკი, 27 თებერვა[illegible] პრიამურის გენერალ-გუბერნატორ[illegible] განკარგულებით დათხოვნილია [illegible] სახურიდან და იგზავნება პრიამუ[illegible] მხარიდან ერთი კვირის ვადაში უ[illegible] რიის გზის საბჭოს მთელი კრებუ[illegible] და რამდენიმე აგენტი, რომელთ[illegible] ბრალდებათ გაფიცვებში მონაწი[illegible] ობის მიღება და გზის უფროსის პ[illegible] კოვნიკ კრემერის სამსახურიდან დაყენება.

ლონდონი, 26 თებერვალი. [illegible] ლისის პრესა ინდოეთში სასტი[illegible] ჰკიცხავს სამხედრო მინისტრს გ[illegible] დენს იმ სიტყვის გამო, რომელ[illegible] წარმოსთქვა ინდოეთის დაცვის [illegible] სახებ და სთქვა, რომ რუსეთის ძ[illegible] ერება ძლიერ არ შერყეულა [illegible] ორენბურგის რკინის გზას უ[illegible] დიდი მნიშვნელობა აქვს, ვი[illegible] რუსეთის დამარცხებას მანჯურ[illegible] შიო. გაზეთები ურჩევენ მთავრ[illegible] გაამრავლეთ ინგლისის ჯარი, [illegible] რემ ინდოეთი ხელიდან გამოგ[illegible] ლებათ.

პარიზი, 26 თებერვალი. გა[illegible] რით ამბობენ, რომ შინაგან საქ[illegible] მინისტრად იქმნება კლემანსო, [illegible] ტიციის მინისტრად—სარრიენი, [illegible] ენი დარჩება სამხედრო მინისტ[illegible] კაბინეტი ალბად ხვალ შესდგება.

თეირანი, 26 თებერვალი. [illegible] მა ზაპლატინსკიმ შემოიარა ნეიზა[illegible] —ბუნაგი შავის ჭირისა სეისტა[illegible] სულ მომკვდარა 169 კაცი. ეს [illegible] კვირაა ავათ აღარავინ გამხდარა.

პარიზი, 27 თებერვალი. მ[illegible] სტრების ამორჩევის საკითხი ასე [illegible] დასწყდა: სარრიენს უნდა გადას[illegible] იუსტიციის მინისტრის პორტფე[illegible] ბრიანს—შინაგან საქმეთა მინის[illegible] სა, ეტიენი სამხედრო მინისტ[illegible] დარჩება. საკითხი იმის შესახებ [illegible] დონ თუ არა კაბინეთში უფრო [illegible] მიერნიც ჯერ არ გადაწყვეტ[illegible] სოციალისტების ეროვნულმა [illegible] დაადგინა: რადგანაც ბრიანმა მ[illegible] სტრობა იკისრა, დასიდან გამორ[illegible] ხულ იქმნასო. ჟორესმა ეს რ[illegible] ლიუცია განმარტა და სთქვა [illegible] პრინციპიალური მნიშვნელობა [illegible] სო. სოციასტები კაბინეტს მხ[illegible] დაუჭერენო.

კალიში. ვარშავის სამოსამ[illegible] ლო პალატამ მოსპო საქმე ვე[illegible] ნარჩევსკისა. რომელსაც ჯარში შ[illegible] არალებულ აჯანყების შესახებ ქა[illegible] გებას აბრალებდენ.

რედაქტორ-გამომცემელი
ლ. ლ. გახტა[illegible]

სტამბა მიხეილ ექვთიმეს-ძე ხელაძისა, სოლოლაკი, პასკევიჩის ქუჩა, სახ. № 3.